

ДО 100-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

Цього року Національна академія наук України відзначає свій 100-річний ювілей. Це свято науковців, які не зважаючи на труднощі, що постають перед ними у сучасній незалежній Україні, роблять вагомий внесок у світову науку, розвиток економіки та культури нашої держави. Національна академія наук України (НАН України) – це, насамперед, люди, які протягом цілого століття займаються постійним пошуком та втіленням ідей задля процвітання українського суспільства та цілого світу.

Українська академія наук (далі – академія) була найстарішою з республіканських академій за часів існування СРСР. У перший рік своєї діяльності вона складалася з трьох наукових відділів, до яких входили 3 інститути, 15 комісій і національна бібліотека. Першим Президентом академії був видатний учений-геолог і геохімік зі світовим ім'ям – В. І. Вернадський. Протягом багаторічної історії президентами академії обиралися М. П. Василенко, О. І. Левицький, В. І. Липський, Д. К. Заболотний, О. О. Богомолець, О. В. Палладін. З 1962 р. академію очолює видатний учений у галузі зварювання, металургії, технології металів і матеріалознавства, Герой України – Борис Євгенович Патон. Від часу свого заснування академія пройшла великий шлях, за який сформувався і вийшли на світовий рівень провідні вітчизняні наукові школи з різних галузей науки. Тепер НАН України охоплює 3 секції, 14 відділень і близько 170 інститутів та інших наукових установ, в яких працює понад 19 тисяч науковців.

Вирішення проблем безпеки атомних електростанцій – одне з найважливіших питань, що входять до кола досліджень НАН України. Уже понад 30 років її науковці докладають самовідданих зусиль для мінімізації та ліквідації наслідків найбільшої техногенної катастрофи ХХ сторіччя – аварії на Чорнобильській АЕС.

Від перших днів після цієї трагедії установи НАН України брали активну участь у науковому забезпеченні оперативного усунення її важких наслідків. До роботи були залучені колективи 42 академічних наукових установ та організацій, які з готовністю працювали в екстремальному режимі. За роки, що минули з того часу, працівниками НАН України виконано широкий комплекс наукових досліджень та практичних робіт, спрямованих на ліквідацію наслідків аварії. У роботах безпосередньо на 4-му реакторі Чорнобильської АЕС, у 30-км зоні та за її межами брали участь тисячі співробітників багатьох наукових організацій академії, починаючи від президента та провідних учених до інженерів, техніків, лаборантів. З готовністю відреагувавши на технічний виклик такого масштабу, ці співробітники виявили не лише високий професіоналізм, а й справжній героїзм та самовідданість.

Визначальною є роль колективів НАН України у вирішенні низки важливих інженерно-технічних проблем, у розробці й створенні нової вимірювальної апаратури, моделюючих систем та їхнього програмного забезпечення, у дослідженні стану об'єкта «Укриття» і радіоактивних відходів, моделюванні й прогнозуванні процесів міграції радіонуклідів у поверхневих і підземних водних системах, повітрі та ґрунтах.

Інститут проблем безпеки атомних електростанцій (ІПБ АЕС) НАН України як правонаступник Комплексної експедиції Інституту атомної енергії ім. І. В. Курчатова від самого початку виконував функції наукового керівництва робіт із ліквідації наслідків аварії.

І сьогодні співробітники інституту разом із науковцями інших підрозділів НАН України, іншими фахівцями та міжнародною науковою спільнотою виконують спільні проекти з усунення наслідків Чорнобильської катастрофи. Науковці успішно вирішують питання будівництва та експлуатації нового безпечного конфайнмента, остаточного перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, зняття енергоблоків Чорнобильської АЕС з експлуатації, контролю радіоекологічного стану чорнобильської зони відчуження, поводження з радіоактивними відходами, розробки та впровадження засобів дезактивації, досліджують питання захисту здоров'я населення. Тісно співпрацюючи з НАН України та зберігаючи її найкращі традиції, інститут продовжує докладати всіх зусиль для подолання наслідків Чорнобильської аварії та пошуку ефективних шляхів розвитку атомної енергетики.

Щиро вітаю всіх науковців із цією визначною віхою української науки! Бажаю міцного здоров'я, творчої наснаги та нових наукових здобутків!

Директор ІПБ АЕС НАН України
чл.-кор. НАН України, д-р техн. наук, проф.
А. В. Носовський